

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201869
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8620201869.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátenej názov: VÚB, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 3.929,35 eura s príslušenstvom a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 5Csp/74/2020-203 zo dňa 20. mája 2022, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III.
- Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietá.
- Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaná je p o v i n á vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 3 929,35 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 929,35 eura od 31.12.2020 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 1720031720 zo dňa 18.10.2017 v časti VIII. Vyhlásenie klienta, bod 6. v znení: „Klient berie na vedomie, že CFH ako prevádzkovateľ na základe dobrovoľného súhlasu dotknutej osoby: b) Osobné údaje Klienta uvedené v Zmluve poskytuje svojej ovládajúcej osobe VÚB, ako aj osobám zo skupiny s úzkymi väzbami k VÚB v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, vrátane spoločnosti Intesa Sanpaolo Taliansko, za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb, marketingové účely, účely vyhodnotenia rizikového profilu Klienta, vymáhania prípadných záväzkov Klienta po splatnosti. Platnosť súhlasu je 10 rokov od doručenia návrhu na uzatvorenie Zmluvy, pričom Klient berie na vedomie, že svoj súhlas je oprávnený odvolať najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu alebo udelenia súhlasu pre prípad, že sa Zmluva neuzatvorí, a to písomným oznámením doručeným na adresu Spoločnosti.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 1720031720 zo dňa 18.10.2017 v časti 9. Následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta, bod. 9.1 v znení: „Zmluvná pokuta: V prípade omeškania s úhradou jednotlivých Splátok je Klient povinný

uhradiť Spoločnosti Zmluvnú pokutu vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. z dlžnej čiastky za každý aj začatý deň omeškania. Výška zmluvnej pokuty sa rovná priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenej podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania navýšenej o 10 percentuálnych bodov ročne, pričom nesmie prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobkyni p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 27.10.2020 domáhala proti žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia v sume 3.929,35 eura s prísl. a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že v zmluve absentuje doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti, výpočet RPMN a správne uvedená priemerná RPMN. Zároveň navrhla, aby súd určil neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v časti VIII. „Vyhlásenie klienta“, bod 6. a v časti 9. „Následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta, bod 9.1. zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1720031720 zo dňa 18.10.2017, tak ako to uviedol vo výrokovej časti svojho rozhodnutia.

3. Žalovaná nesúhlasila s tvrdeniami žalobkyne a trvala na tom, že zmluva obsahovala všetky náležitosti vyžadované zákonom v čase jej uzavretia. Poukázala na to, že termín konečnej splatnosti zmluvy je uvedený v článku III. zmluvy, a to 20.10.2027 a doba trvania je uvedená konkrétne počtom mesiacov – 120, resp. do splatenia všetkých záväzkov klienta. Trvala na tom, že výška priemernej RPMN je uvedená správne, keďže v čase uzavretia zmluvy neboli zverejnené súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2017. Ďalej uviedla, že v čl. III zmluvy, ako aj vo formulári so Štandardnými Európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere sa nachádza údaj o výške úveru, celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť a výška celkových nákladov dlžníka. V tomto konkrétnom čl. zmluvy sa rovnako nachádzajú všetky predpoklady použité na výpočet RPMN.

Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam žalovaná uviedla, že za neprijateľné nie je možné považovať akékoľvek zmluvné ustanovenie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ale musí ísť o nerovnováhu, ktorá podstatným spôsobom preváži miskú váh na stranu veriteľa, pričom to neplatí ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak sú tieto zmluvné podmienky vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. V súvislosti so zmluvnou pokutou ako neprijateľnou zmluvnou podmienkou sa žalovaná vyjadrila, že pokiaľ sa má jednať o neprijateľnú podmienku, musí ísť v prvom rade o neprimeranú sankciu. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Dojednaná zmluvná pokuta má teda funkciu prevenčnú, pričom klient si je pri dojednávaní zmluvy vedomý výšky sankčných poplatkov, čím tieto spĺňajú donucovaciu funkciu a psychologicky vplyvajú na klienta, aby v prípade akýchkoľvek ťažkostí žalovanú vopred kontaktoval so snahou nepriaznivú situáciu riešiť a predísť tak akýmkoľvek sankciám. Dohodnutá zmluvná pokuta spĺňa v danom prípade predpoklad primeranosti. V prípade, ak by táto výška zmluvnej pokuty bola neprimeraná, zjavne by absentovala základná funkcia zmluvnej pokuty, a to predchádzať porušeniu zmluvných povinností. V prípade žalobcu však táto zmluvná pokuta nikdy nebola reálne uplatnená.

V súvislosti s neprijateľnou zmluvnou podmienkou týkajúcou sa súhlasu spotrebiteľa so spracovaním jeho osobných údajov žalovaná uviedla, že oprávnenie žalovanej uchovávať osobné údaje klienta, ako aj znenie ustanovenia o poskytnutí súhlasu klienta, v tomto prípade žalobkyne, so spracovávaním jej osobných údajov pre účely uvedené v zmluve, je plne v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov.

4. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to doby trvania zmluvy, predpokladov na výpočet RPMN a nesprávne uvedenej výšky priemernej RPMN. Čo sa týka absencie doby trvania zmluvy poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý vo viacerých prípadoch judikoval, že uvedením prvej a poslednej splátky nie je možné nahradiť údaj doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako samostatnej náležitosti. Vo vzťahu k neuvedeniu výšky priemernej RPMN uviedol, že v úverovej zmluve je uvedená priemerná hodnota RPMN 8,96 %, hoci podľa súhrnných informácií o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2017 bola táto vo výške 8,80 % (spotrebiteľské úvery vo výške viac ako 6 500 eur so zmluvnou

splatnosťou od 5 do 10 rokov). Z uvedených dôvodov, súd prvej inštancie žalobe v časti vydania bezdôvodného obohatenia vyhovel.

5. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe aj v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Zmluvnú podmienku týkajúcu sa súhlasu spotrebiteľa na nakladanie s jeho osobnými údajmi vyhodnotil ako neprijateľnú z dôvodu, že táto zmluvná podmienka bola predformulovaná a neprimeraná vzhľadom na široko koncipovaný súhlas spotrebiteľa s nakladaním s jeho osobnými údajmi až po dobu 10 rokov po doručení návrhu zmluvy a dokonca aj v prípade, ak zmluva vôbec nevznikne, tak tento súhlas ďalej trvá. Ukladanie takýchto povinností spotrebiteľovi nemá oporu v žiadnom zákone. Takýto súhlas formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Zároveň uviedol, že neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky už bola súdmi viacnásobne judikovaná.

V súvislosti so zmluvnou podmienkou týkajúcou sa zmluvnej pokuty, súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetná zmluvná podmienka umožňuje, aby žalovaná za omeškanie spotrebiteľa, okrem zákonných úrokov z omeškania, uložila aj ďalšiu sankciu za omeškanie, ktorú vo formulárovej zmluve spotrebiteľka nemohla odmietnuť, ak chcela úver získať. Žalobkyňa mala len dve možnosti, buď úver prijať s podmienkami stanovenými obchodníkom, alebo úver neprijať. Na vyjednávanie nemala žiaden priestor. Predmetné zmluvné ustanovenie je navyše neurčité, keďže ide o predtlačенý formulár a možno predpokladať, že takúto formulárovú zmluvu uzatvára žalovaná s každým spotrebiteľom bez ohľadu na osobitosti konkrétneho spotrebiteľského vzťahu, a to napr. výšku úveru, dobu splácania úveru, či bonitu klienta.

6. Proti tomuto rozsudku, a to proti všetkým jeho výrokom (výroky I. II. III. a IV.) podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Namietala konštatovanie súdu prvej inštancie v bode 60. odôvodnenia rozsudku, o absencii predpokladov na výpočet RPMN ako jeden z dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Uviedla, že predpoklady pre výpočet RPMN sa nachádzajú hneď na niekoľkých miestach v zmluve, a to konkrétne na strane 1 zmluvy v časti Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (bod III) kde sa nachádza nad rámec požiadaviek zákona aj výpočet RPMN s jednotlivými predpokladmi pre výpočet RPMN. Navyše dodala, že jej nie je zrejmé, najmä s ohľadom na obsah samotnej zmluvy, na základe čoho súd považoval predpoklady na výpočet RPMN, ktoré sa v zmluve nachádzajú, za nedostatočné a nesúladne so zákonom o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné.

Žalovaná ďalej poukázala na to, že doba trvania zmluvy je uvedená v zmluve nasledovne: „120 mesiacov, alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“. Z tohto ustanovenia možno jednoznačne vyvodiť aké časové obdobie bude zmluva trvať a na akú právnu udalosť je trvanie zmluvy naviazané. Okresný súd bez akéhokoľvek náležitého vyjadrenia alebo odôvodnenia toho prečo nepovažuje údaj 120 mesiacov za dostatočné vyjadrenie doby trvania zmluvy rozhodol, že táto náležitosť v zmluve uvedená nie je. V tejto súvislosti poukázala žalovaná na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo 167/2021 zo dňa 27.04.2022, z ktorého vyplýva, že: „I bez explicitného uvedenia údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. v konkrétnom prípade 120 mesiacov), je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere primeraným a zrozumiteľným spôsobom, nepripúšťajúcim pochybnosti aj z perspektívy tzv. priemerného spotrebiteľa, obsahovala informáciu pre spotrebiteľa o dobe (či čase) jej trvania v súlade s § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 30.4.2018 vo svetle eurokonformného výkladu článku 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, a tak umožňovala spotrebiteľovi v čase podpisu zmluvy poznať časový rozsah záväzku z celkového obsahu zmluvných dojednaní medzi stranami bolo možné zistiť údaj o dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

Žalovaná má za to, že v zmluve je správne uvedená priemerná výška RPMN, keďže informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2017 boli v súlade s § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z.z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, zverejnené v posledný pracovný

deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného štvrťroka, teda až dňa 31.10.2017 (po podpise zmluvy), a preto je nemožné, aby sa na uvedený prípad vzťahovali. V súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. z) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, je do 15 dní od ich zverejnenia, t.j. do 15.11.2017 platnou hodnotou priemernej RPMN priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok, t.j. za 2. štvrťrok 2017. Žalovaná zároveň namietala neprijateľnosť zmluvných podmienok z dôvodu, že v prvej zmluvnej podmienke týkajúcej sa ochrany osobných údajov, súd prvej inštancie opätovne úplne odignoroval ňou predložené dôkazy, pričom poukázala práve na dokument podpísaný žalobkyňou, označený ako „Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov“, ktorý predložila ako prílohu podania zo dňa 20.01.2021, a v ktorom žalobkyňa individuálne určila rozsah spracovávania osobných údajov. Z obsahu tohto dôkazu vyplýva, že žalobkyňa mala možnosť individuálne ovplyvniť rozsah spracovania osobných údajov čo aj urobila. Okresný súd tak nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy.

V súvislosti so zmluvnou pokutou má žalovaná za to, že zmluvná pokuta stanovená podľa ustanovenia § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktoré je vykonávacím predpisom ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a ktoré je rozhodujúce pre posúdenie toho či je zmluvná pokuta stanovená tak, že by mohla byť neprijateľnou zmluvou pokutou. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď na základe zákona stanovenú zmluvnú pokutu posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takýto záver súdu, ktorý spochybňuje správnosť citovaného nariadenia vlády, ktorého znením je Okresný súd viazaný, nemá žiadne opodstatnenie.

Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (CSP) ho zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne a prizná žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že argumentácia žalovanej uvedená v odvolaní je zmätočná a vzájomne si odporujúca. Má za to, že ak smernica určuje, ktoré informácie musí zmluva obsahovať, tak nemožno tvrdiť, že požiadavky smernice sú splnené, ak zmluva obsahuje jednu skupinu predpísaných náležitostí, z údajov ktorých je možné odvodiť aj obsah ďalšej predpísanej náležitosti, ale v zmluve explicitne neuvedenej, a že by to malo spĺňať požiadavku smernice, že zmluva obsahuje aj túto explicitne neuvedenú náležitosť zmluvy. Ani smernica, ani zákon nevyžadujú, aby zmluva obsahovala len údaje, z ktorých sa dá tá ktorá obligatórna náležitosť zmluvy nepriamo odvodiť, ale vyžaduje predpísané náležitosti v zmluve priamo uvádzať.

Poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-448/17, z ktorého vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať nielen (a) úroveň RPMN (výsledok výpočtu), ale aj (b) matematický vzorec a (c) premenné (predpoklady) použité pri výpočte. Jedná sa o samostatnú náležitosť, pri ktorej nepostačuje iba všeobecné odkazovanie, že „predsa sa tieto údaje len niekde v tej zmluve nachádzajú...“.

Čo sa týka neprijateľných zmluvných podmienok (spracovanie osobných údajov a zmluvná pokuta), tak žalovaná ako dodávateľ nepredložila v konaní jediný dôkaz na preukázanie vedenia kontraktáčného procesu s dlžníkom. S poukazom na uvedené argumenty navrhla odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. K vyjadreniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá vo vyjadrení uviedla, že zotrváva na podanom odvolaní v celom rozsahu.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zákona CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajské hosúdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

10. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na zistení, že spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu dňa 18.10.2017 (ďalej len „zmluva o úvere“) neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f), k) a z) zákona č. 129/2010 Z. z.

o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere (ďalej len „ZoSÚ“).

11. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj tieto náležitosti: f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

12. Prvoinštančný súd svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy odôvodnil existujúcou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, kde odvolací súd vyslovil názor, že uvedením prvej a poslednej splátky nie je možné nahradiť údaj doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako samostatnej náležitosti. Podľa prvoinštančného súdu musí byť uvedená presne, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností jednoznačné, ako dlho má záväzok medzi zmluvnými stranami trvať.

13. Obrana žalovanej spočívala v tom, že zmluva okrem údaja doby trvania zmluvy: „120 mesiacov, alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“, obsahuje aj informáciu o termíne konečnej splatnosti dňa 20.10.2027. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo 167/2021 zo dňa 27.04.2022, v ktorom najvyšší súd v podstate pripúšťa že i bez explicitného uvedenia údaja o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je možné zistiť údaj o dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14. Odvolací súd má za to, že v prejednávanej veci je splnená podmienka vyplývajúca z ust. § 9 ods. 2 zákona č. písm. f) ZoSÚ, keďže v zmluve je jednoznačne a nepochybne uvedená doba trvania zmluvy a navyše sú v zmluve uvedené aj ďalšie údaje z ktorých je možné túto náležitosť bezpečne vyvodiť (celkový počet splátok, dátum prvej a poslednej splátky a termín konečnej splatnosti úveru). Označenie doby trvania úverovej zmluvy je teda jednoznačné, nie je neurčité a z tohto označenia zmluvné strany môžu bez akýchkoľvek pochybností určiť, ako dlho má zmluva trvať pri predpokladanom dodržaní dojednaných povinností zmluvných strán. Nie je náležité, aby aj napriek jednoznačnému určeniu doby trvania zmluvy bolo možné neprímeraným formalistickým prístupom dosiahnuť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, pričom žalobca v podstate iba konštatoval absenciu tejto náležitosti, avšak neuviedol, v čom konkrétne táto absencia spočíva (napr. či sa malo jednať o vyjadrenie v rokoch, nie v mesiacoch a pod.).

Odvolací súd navyše dodáva, že podmienka „doba trvania úverovej zmluvy“ a „dátum konečnej splatnosti úveru“ sú dva významovo rozdielne pojmy. V ideálnom prípade oba momenty nastávajú rovnako, po úhrade jednoznačne dohodnutej poslednej splátky úveru (dátum konečnej splatnosti úveru). Nie vždy však platí takto nastavený ideálny stav, teda že dňom konečnej splatnosti úveru sa končí aj doba trvania úverovej zmluvy. V takom prípade pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nie je vhodné, a ani to zákon nevyžaduje, na rozdiel od dátumu konečnej splatnosti úveru, určiť dobu trvania zmluvy presným dátumom. Je prípustné dobu trvania úverovej zmluvy určiť aj opisne tak, aby bolo jednoznačne zistiteľné, ako dlho úverová zmluva bude trvať. V prejednávanej veci žalobca, okrem exaktného časového údaja (120 mesiacov), zvolil aj opisný spôsob nevzbudzujúci žiadne pochybnosti, a teda že zmluva bude trvať do splatenia všetkých záväzkov dlžníka podľa tejto zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ záväzok bude splnený poslednou splátkou 20.10.2027, bude zmluva ukončená k tomuto dátumu. Pokiaľ však nebudú uhradené všetky splátky, zmluva bude trvať až kým spotrebiteľ dlh celkom neuhradí.

15. Vo vzťahu k priemernej hodnote RPMN súd prvej inštancie svoje odôvodnenie založil na tom, že úverová zmluva obsahuje priemernú hodnotu RPMN vo výške 8,96 %, hoci podľa súhrnných informácií

o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrťrok 2017 bola táto vo výške 8,80 % (spotrebiteľské úvery vo výške viac ako 6 500 eur so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov).

16. Žalovaná v odvolaní vo vzťahu k priemernej výške RPMN uviedla, že na predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere sa nevzťahujú žalobcom predložené údaje, ale údaje za 2. štvrťrok 2017. Túto skutočnosť odôvodnila tým, že informácie za 3. štvrťrok 2017 boli v súlade s § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z.z. (ďalej len „vyhláška“) zverejnené posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného štvrťroka, teda až dňa 31.10.2017.

17. Odvolací súd k tomu uvádza, že podľa § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č.289/2010 Z. z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej ako „vyhláška“) v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného kalendárneho štvrťroka, ak v § 3b nie je ustanovené inak, sa na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky zverejní informácie o údajoch v hlásení v rozsahu časti B hlásenia, a to 1. objemy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov a kreditných kariet kumulatívne za všetkých veriteľov, 2. priemerné hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov a kreditných kariet.

18. Informácie o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch poskytnutých veriteľmi za 3. štvrťrok 2017 boli podľa § 2 vyhlášky zverejnené posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného štvrťroka, t.j. 31.10.2017 a zmluva, ktorá je predmetom tohto konania bola uzatvorená dňa 18.10.2017. Na základe týchto skutočností je potom zrejmé, že výška RPMN sa v zmluve uvádza podľa údajov zverejnených za 2. štvrťrok 2017. Odvolací súd má vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za to, že je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov je v zmluve uvedený správne, t.j. vo výške 8,96 %. Tento údaj korešponduje s údajom zverejneným Ministerstvom financií SR o priemernej RPMN pre spotrebiteľské úvery vo výške viac ako 6.500 eur, za 2 štvrťrok 2017, pri splatnosti od 5 do 10 rokov.

19. Odvolací súd ako dôvodnú hodnotí aj námietku žalovanej týkajúcu sa absencie predpokladov pre výpočet RPMN. Z obsahu spisu vyplýva, že prvoinštančný súd v odôvodnení rozsudku iba konštatoval, že zmluva neobsahuje predpoklady pre výpočet RPMN, a to bez ďalšieho konkrétneho zdôvodnenia, ktoré konkrétne predpoklady absentujú, resp. bez náležitého vysporiadania sa so skutkovými tvrdeniami žalovanej. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že predmetná úverová zmluva obsahuje aj vzorec výpočtu RPMN s uvedením všetkých predpokladov, ktoré sa použijú pre výpočet RPMN s legendou, ktorý parameter čo znamená, pričom všetky tieto parametre, teda predpoklady pre výpočet RPMN sú v zmluve uvedené.

20. Rovnako súd prvej inštancie v bode 60 svojho odôvodnenia konštatoval, že výška úrokov je v rozpore s dobrými mravmi. Jedná sa opätovne iba o strohé konštatovanie, bez konkretizácie tohto záveru a bez vysporiadania so skutkovými tvrdeniami uvedenými hlavne vo vyjadrení žalovanej zo dňa 11.3.2022. Z tohto vyjadrenia nepochybne vyplýva, že úroková sadzba je plne v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi najvyššiu zákonom prípustnú výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Odplatu podľa § 1 ods.1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov, teda úplne všetky náklady spojené s poskytnutím úveru. Z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vyplýva, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. V danom prípade priemerná RPMN predstavovala 8,96 % eur a jej dvojnásobok 17,92 %, pričom dojednaný úrok bol vo výške 17,9 % ročne, preto výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, keďže je v súlade so základnými predpismi, ktoré upravujú maximálnu možnú výšku úrokovej sadzby.

21. S poukazom na to, že zmluva, ktorá je predmetom tohto konania, obsahuje obligatórne zákonné náležitosti, a teda dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, predpoklady použité pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, správny údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov a zároveň úroková sadzba je plne v súlade so zákonom, teda nie je možné uzavrieť, že je v rozpore s dobrými mravmi, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorým súd prvej inštancie uložil

žalovanej povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie podľa § 388 CSP zmenil a žalobu v tejto časti zamietol.

22. Súd prvej inštancie výrokmi II. a III. napadnutého rozsudku určil neprijateľnosť zmluvných podmienok. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke týkajúcej sa spracovania osobných údajov veriteľom uviedol, že predformulovaný súhlas spotrebiteľa s poskytovaním a sprístupňovaním jeho osobných údajov tretej osobe za účelom spracovávania jeho osobných údajov po dobu 10 rokov, nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Svoj záver oprel o skutočnosť, že rovnakú zmluvnú podmienku a priamo vo vzťahu k žalovanej vyhlásil rozsudkom za neprijateľnú aj Krajský súd v Prešove sp. zn. 11Co/33/2017 zo dňa 12.9.2017, ktorý zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/351/2014 zo dňa 21.3.2017.

23. Žalovaná v odvolaní argumentovala tým, že prvoinštančný súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že žalobkyňa ako spotrebiteľka sama určila rozsah spracovania osobných údajov. Túto skutočnosť doložil dôkazom ktorým je „Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov“, ktorý žalovaná priložila ako prílohu podania zo dňa 20.01.2021.

24. Vo vzťahu k tejto námietke odvolací súd uvádza, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu a zmluvná podmienka týkajúca sa osobných údajov spotrebiteľa je neprijateľná práve z dôvodu rozporu s požiadavkami dobrej viery a ochrany právnych záujmov spotrebiteľa. Obdobne Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekálnych obchodných praktikách predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR konštatovala, že spracovanie osobných údajov klienta až po dobu 10 rokov od uzavretia zmluvy bez ohľadu na dobu trvania účelu spracovania, hodnotí ako zjavne neodôvodnené, umožňujúce banke spracovať osobné údaje v rozpore so zákonom č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov. Rozsah subjektov, ktorým sa takéto oprávnenie poskytuje je neúčelný a nedôvodný. Preto táto komisia dala podnet osobám zameraným na kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov na zváženie podaní na príslušné orgány, aby poskytovateľ finančných služieb vyššie uvedenú neprijateľnosť podmienky v rámci nekalej obchodnej praktiky voči spotrebiteľom nepoužíval, a aby takéto zmluvné podmienky spotrebiteľa nezaväzovali, pretože spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Obidve stanoviská prakticky reagujú na ust. § 52 nasl. Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľov v spotrebiteľských zmluvách, pričom podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné zmluvné podmienky). S poukazom na ust. § 53 Občianskeho zákonníka odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalovaná nepreukázala, že v danom prípade sa jedná o podmienky, ktoré boli individuálne dojednané, resp. ani to, či spotrebiteľ mohol, resp. nemohol dostať spotrebiteľský úver s ohľadom na skutočnosť, pokiaľ by takýto súhlas nebol dal. Keďže žalovaná nepreukázala opak, platí v zmysle § 53 ods.2, 3 OZ, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. Záver súdu prvej inštancie o určení neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky považuje odvolací súd za správny a rovnako ako súd prvej inštancie poukazuje aj na to, že všeobecné súdy už viacnásobne judikovali túto zmluvnú podmienku ako neprijateľnú.

25. Čo sa týka zmluvnej pokuty ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolací súd zdôrazňuje a upriamuje pozornosť na zistenie prvoinštančného súdu v bode 57. a 58. rozsudku o tom, že zmluvná pokuta bola dojednaná formulárove, bez možnosti zo strany spotrebiteľa ju prijať alebo odmietnuť bez vplyvu na zmluvné dojednanie o poskytovaní služieb. Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že nebola dojednaná individuálne. Žalobkyňa musela pri uzatváraní zmluvy prijať dojednanie o zmluvnej pokute, nemohla ich vylúčiť. Žalovaný nepreukázal svoje tvrdenia a preto platí, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach žalovanej ako spotrebiteľa. Žalobca ako dodávateľ podnikajúci na trhu poskytovaní spotrebiteľských úverov je povinný správať sa voči spotrebiteľovi s náležitou odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo, čím bola narušená rovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, a preto je v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov neprijateľná. Žalovanej by mali byť známe dôvody konštatovania neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky odvolacím súdom, a to z početných jeho rozhodnutí vo veciach žalovanej (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 23Co/128/2018).

26. S poukazom na vyššie uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa určenia neprijateľných zmluvných podmienok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. O trovách konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 2 CSP, pričom nakoľko rozhodnutie súdu prvej inštancie čiastočne zmenil, výrok o trovách konania sa týka tak trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Odvolací súd rozhodol na základe § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, a keďže každá zo strán mala v konaní čiastočný úspech, žalobkyňa v časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a žalovaný v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).